

Razumijemo li što znači socijalna distanca, karantena, izolacija i samoizolacija?

Socijalna distanca je preporučeni razmak između dvije osobe u zatvorenom ili na otvorenom prostoru, koji ima za cilj osigurati osobe od mogućeg prijenosa koronavirusa. Važeće preporuke o socijalnoj distanci: održavanje razmaka od 1 m na otvorenom i 2 m u zatvorenom prostoru. Najnovija istraživanja govore da je bolje držati još veću distancu između dvije osobe i na otvorenom i u zatvorenom prostoru.

Psihološke posljedice ove mjere najveće su za djecu koja još ne razumiju koncept bolesti, virusa i zaraze, a s druge strane, trebaju fizički kontakt za zdrav emocionalni razvoj. Tjelesni kontakt takvoj djeci treba osigurati majka i/ili druga bliska osoba, pod uvjetom da nema simptome COVID 19, niti dokazanu bolest.

Bake i djedovi trebaju održavati socijalnu distancu, poglavito stoga što djeca mogu biti nosioci virusa bez očitih znakova infekcije.

Karantena je termin koji se koristi za privremenu izolacije bolesnih ili potencijalno bolesnih osoba zbog sprečavanja širenja zaraze. Da bi karantena bila funkcionalna, osobe koje su u njoj izolirane od drugih moraju biti smještene u takvim uvjetima koji će osigurati da se bolest, ako je prisutna, ne širi na ostale.

Samoizolacija je kućna karantena, kao i izolacija.

Samoizolacija je posebna mjera zdravstvene zaštite koja se provodi temeljem odluke ministra zdravstva. Primjenjuje se za zdrave osobe (bez simptoma) koje se bile u bliskom kontaktu s oboljelim osobama ili su unazad 14 dana boravile u područjima/zemljama s lokalnom ili raširenom transmisijom (prijenosom) koronavirusnom bolesti COVID-19 u trajanju od 14 dana od napuštanja zahvaćenog područja ili doticaja s oboljelim osobom. Osnovno pravilo je da treba ostati kod kuće (u kućnoj karanteni, strani državljanima u organiziranoj karanteni) i izbjegavati fizički bliski kontakt s drugim ljudima. Vrijeme trajanja zdravstvenog nadzora odnosno samoizolacije je 14 dana, zato što inkubacija COVID-19 bolesti (od zaraze do pojave simptoma) može trajati od 2 do 14 dana.

Izolacija znači da se osoba smješta i boravi u posebnoj sobi/prostoriji radi sprečavanja širenja zarazne bolesti. Isto vrijedi i za samoizolaciju, samo se termin izolacija koristi za bolesne osobe. Izolacija je mjera izdvajanja osobe od drugih ljudi koja se primjenjuje prilikom liječenja osoba koje su bolesne i imaju simptome bolesti, u ovom slučaju su to simptomi akutne respiratorne infekcije (barem jedan od sljedećih simptoma: povišena tjelesna temperatura, kašalj, kratak dah odnosno poteškoće s disanjem) uz ispunjene epidemiološke kriterije (boravak u zemljama koje su zahvaćene epidemijom ili bliski kontakt s osobom koja je vjerojatan ili potvrđen slučaj bolesti). Osobe za koje zdravstveni djelatnik postavi sumnju na infekciju virusom COVID-19 hospitaliziraju se uz primjenu mjera izolacije, dijagnostike i liječenja.

Psihološke posljedice karantene vrlo su slične onima u situaciji krize i stresa, uz pojačan osjećaj otuđenosti, emocionalne iscrpljenosti, pojave PTSP-a, ljutnje i depresivnosti. Karantenu teže podnose emocionalno nestabilne osobe i one sa psihičkim

bolestima. Da bi negativne posljedice karantene bile što manje, dobro je da karantena traje što kraće, da je osoba u karanteni dobro informirana i opskrbljena svime što joj je potrebno, da ima osmišljeno provođenje vremena i omogućenu komunikaciju s drugima (telefon, internet...). Također treba izbjeći naknadne posljedice karantene – etiketiranje i izbjegavanje osoba koje su bile u karanteni, te kompenzirati eventualne materijalne gubitke. U slučaju značajnih psihičkih smetnji i/ili visoke razine trpnje za vrijeme ili nakon karantene, osobi je potrebno osigurati psihološku pomoć.

Ako su vaše psihičke reakcije na ovu krizu vrstom, opsegom i/ili trajanjem izvan okvira uobičajenih, ili imate osjećaj visoke trpnje te se tako nalazite u stanju potrebe za psihološkom ili psihijatrijskom pomoći, javite se svojem liječniku obiteljske medicine ili psihologu.

Kriza u kojoj se nalazimo nije proizašla iz ljudskog djelovanja, ali zahtijeva prilagođeno djelovanje svakog čovjeka i zajednice u cjelini. Veliki su zahtjevi postavljeni pred nas. Izbjegnimo (samo)sažaljevanje i potragu za krivcima i usmjerimo se na ono što možemo promijeniti. Vjerujmo stručnjacima koji rade u Stožeru civilne zaštite Republike Hrvatske. Skupimo snage, udružimo se u pozitivnim promjenama, budimo uporni i dosljedni, odgovorni i nepokolebljivi. Neke događaje i okolnosti ne možemo promijeniti, ali ih možemo prihvatiti i zajedničkim snagama prevladati.

Dobro zdravlje želi vam vaša Srčana!

Pripremila:

Dubravka Kruhek Leontić, prof.
klinički psiholog